

JERUZALÉM

Hebrejské jméno Jerušalajim znamená „místo míru“, avšak ztěží bychom našli jiné město, jehož dějiny byly tak výrazně utvářeny nejrůznějšími válkami. Za dobu své tří a půl tisícileté historie byl Jeruzalém více než třicetkrát zcela nebo částečně zničen a to převážně z náboženských důvodů. Pokaždé bylo město znovu postaveno. Ve středověku byl Jeruzalém považován za střed světa.

Ročně město navštíví na milion poutníků všech vyznání stejně jako ateistů. Muslimové přicházejí, aby ve starém městě navštívili Skalní dóm na hoře Moriah a mešitu Al-Aksa (po Mekce a Medině nejvýznamnější centrum islámu). Pro židy je kamenným dokladem jejich náboženské tradice Západní zeď známá také jako Zeď nářků (západní zeď druhého židovského chrámu zničeného Římany v roce 70 n.l.)

A nakonec pro křesťany je město místem, kde žil a působil, byl ukřižován a vstal z mrtvých Ježíš Kristus. Jejich nejvýznamnějším místem je křížová cesta začínající na Via Dolorosa a chrám Božího hrobu.

Staré město je obeháno hradbami postavenými za krále Herodesa. Zeď je dlouhá asi 5 km a vysoká až 12 m. Většina je dodnes schůdná. Z cimbuří je výhled na památky mimo staré město i na pouliční ruch uvnitř hradeb.

Východně od hradeb Starého města oddělená údolím Kidron se zvedá vyvýšenina Olivetské hory, odkud je krásný výhled zpět na Staré město.

Mezi zajímavá místa, která jsem navštívila patří **Davidova citadela** s unikátním muzeem třítisíciletí dějin města. Pevnost stojí u Jaffské brány. Dnešní podobu má z doby vlády sultána Suleymana, ač původní pevnost pochází z 1.stol.př.n.l. Muzeum je zajímavé pro návštěvníky všech vyznání.

Již z dálky je patrná nejvýznamnější muslimská mešita **Skalní dóm**. Kupole je 36 m vysoká a má průměr 26 m. Vnější stěny jsou zdobené skvělými mozaikami. Skleněná okna patří k mistrovským dílům islámského umění. Obří zlatá kupole svítí do dálky zvláště při večerním nasvětlení. Do chrámového okrsku je zákaz vstupu pro Židy.

Pro křesťany je na území starého města posvátným místem **chrám Božího hrobu**, který stojí na místě ukřižování a hrobu Ježíše Krista. O správu se dělí katolická, řecká ortodoxní, arménská, etiopská a koptská církev. Ale kvůli sporům křesťanských vyznání již od 12.stol.správa klíčů patří muslimské rodině, jejíž potomci otevírají a zavírají chrám dodnes.

Nejsvětější místo židovských poutníků je **Zed' nářků** z obrovských vápencových kvádrů. Byla částí obvodové zdi chrámu, který byl postaven po návratu z babylonského zajetí na základech prvního chrámu. Nejvíce poutníků je tady v pátek večer, kdy začíná sabat. Do škvír mezi balvany vkládají Židé lístečky s prosbami, přáními a poděkováním.

Mimo hradby k historickým místům patří **Getsemanská zahrada** s řadou starých olivovníků. Nejstarší patrně pamatují dobu přelomu letopočtu. Cestou vzhůru kolem židovského hřbitova a ruského ortodoxního kostela sv. Maří Magdaleny skončíme na **Olivetské hoře**.

Ačkoliv v mediích jsou časté články o nepokojích a konfliktech mezi obyvateli různých vyznání, nesetkali jsme se s žádnou nevraživostí. Prostí lidé musí žít vedle sebe a nepokoje odrazují turisty, kteří jsou zdrojem práce a peněz pro židy i muslimy.